

ग्राम पंचायत, पंचायत समिती,
जिल्हा परिषदे अंतर्गत, बांधकाम
विभागामार्फत करावयाच्या वेगवेगळ्या
कामाच्या दर्जा व गुणवत्ते संदर्भात.

महाराष्ट्र शासन

ग्राम विकास व जलसंधारण विभाग ,
शासन निर्णय क्र.विकास-२०११/प्र.क्र.२१७ /पं.रा.८

मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२,

दिनांक :- १५ नोव्हेंबर, २०११.

वाचा : १) शासन निर्णय, ग्राम विकास व जलसंधारण विभाग

क्र.झेडपीए-२००८/ प्र.क्र.४७२/ वित्त-९(३३), दि.०९.०२.२००९.

२) शासन निर्णय, ग्राम विकास व जलसंधारण विभाग

क्र.झेडपीए २००८/ प्र.क्र.४४४/ वित्त-९, दि.१५.०७.२००८.

३) शासन परिपत्रक ग्राम विकास व जलसंधारण विभाग

क्र.तेविआ २०१०/प्र.क्र.७३/वित्त-४, दिनांक ८.१२.२०१०

शासन निर्णय :-

ग्राम पंचायत, पंचायत समिती व जिल्हा परिषदेअंतर्गत राबविण्यात येणाऱ्या योजनेच्या अनुषंगाने करावयाच्या बांधकामाचा कामाचा दर्जा व गुणवत्ता राखण्यासाठी खालील प्रमाणे कार्यवाही करण्यात यावी :-

(१) वेगवेगळ्या योजनेतर्गत भंजूर झालेली कामे गावाच्या विकासाशी संबंधित असल्याने सदर कामे शासन निर्णय क्र.झेडपीए २००८/प्र.क्र.४७२/ वित्त-९(३३), दिनांक ९.२.२००९ अन्वये दिलेल्या सूचना व घालून दिलेल्या कार्यपद्धतीनुसार ग्रामपंचायतीमार्फत करण्यात यावीत. तसेच ग्रामपंचायतीची सदर मर्यादा ज्या-ज्या वेळी सुधारित करण्यात येईल त्या सुधारित मर्यादेनुसार ग्रामपंचायतीमार्फत कामे करण्यात येतील. कामावर संपूर्ण नियंत्रण संबंधित जिल्हा परिषदेच्या मुख्य कार्यकारी अधिकारी यांचे राहील. सदर सूचनांची काटेकोरपणे अंमलबजावणी होईल याबाबत मुख्य कार्यकारी अधिकारी यांनी दक्षता घ्यावी.

(२) कामाचा दर्जा व गुणवत्ता ही शासनाने वेळोवेळी निर्गमित केलेल्या मानकाप्रमाणे असावीत. ती तशी नसल्यास ग्रामपंचायतीचे सरपंच, ग्रामसेवक व कंत्राटदार यांना सामुहिक वैयवित्तकरित्या जबाबदार धरण्यात येईल.

(३) सदर योजनेसाठी गावातील योजनेतर्गत कार्यक्रमाची अंमलबजावणी तांत्रिकदृष्ट्या सक्षम व परिणामकारक व्हावी यासाठी संदर्भाधीन क्र.३ वरील दिनांक ८.१२.२०१० च्या शासन परिपत्रकातील तरतुदीनुसार ग्रामपंचायत स्तरावर कनिष्ठ अभियंता नेमण्याची कार्यवाही करण्यात यावी.

अथवा.

सदर योजनेसाठी महाराष्ट्र ग्रामीण रोजगार हमी योजनेच्या धर्तीवर गावातील वर नमूद केलेल्या कामांचे प्रकल्प चित्र करणे, सर्वे करणे, तंत्रज्ञान इत्यादीसाठी सल्ला देण्याकरिता तांत्रिक पैनल खालीलप्रमाणे गठित करण्यात यावे :-

(अ) प्रत्येक पंचायत समिती स्तरावर साधारणतः दहा ग्रामपंचायतीसाठी एक याप्रमाणे ग्रामपंचायतींना तांत्रिक सहाय्यासाठी अभियंत्यांचे पैनल मुख्य कार्यकारी अधिकारी, यांचेकडून पारदर्शक पद्धतीचा अवलंब करून तयार करण्यात यावे. सदर पैनलवरील अभियंत्यांचे सहाय्य ग्रामपंचायतींना तांत्रिक सेवा उपलब्ध करून घेता येईल. (पैनल इस्टिमेट तयार करणे, ग्रामपंचायतीचे वतीने तांत्रिक संनियंत्रण करणे, ग्रामपंचायतीने काम बाहेरील कंत्राटदारांना दिले तर त्यांचे कामावर ग्रामपंचायतीच्या वतीने तपासणी करणे इ.) त्यांना आवश्यक शुल्क मुख्य कार्यकारी अधिकारी उरवून देतील त्या दराने ग्रामपंचायतींनी अदा करावे यासाठी ग्रामपंचायती व संबंधित अभियंता यांनी करार करावा. कराराचे नुतनीकरण प्रत्येक वर्षी करण्यात येईल.

(ब) या पैनलमध्ये स्थापत्य अभियंता हा किमान पदविका धारण करणारा असावा व त्यास क्षेत्रिय कामाचा अनुभव असावा. अभियंता पैनलची निवड जिल्हा परिषदांचे मुख्य कार्यकारी अधिकारी, अतिरिक्त मुख्य कार्यकारी अधिकारी, व कार्यकारी अभियंता (बांधकाम) हे एकत्रितपणे व जाहिरात देवून करतील.

(क) सदर पैनलकडून प्रत्येक दहा ग्रामपंचायतीसाठी एक अशा नेमलेल्या तांत्रिक कामाचे अन्वेषण करणे, सर्वेक्षण करणे, अंदाजपत्रक तयार करणे, कामांची तांत्रिक मान्यता सक्षम अधिकाऱ्यांकडून प्राप्त करून घेणे, कामांचे क्षेत्रिय स्तरावर रेखांकन करणे, तांत्रिक मार्गदर्शन करणे, मजूरांना कामांची आखणी करून देणे, कामांचे मूल्यांकन करणे, मोजमाप पुस्तिकेत मापे नोंदविणे, कामाच्या पूर्णत्याची कार्यवाही करणे इत्यादी कामे करावी लागतील.

(ड) सदर पैनल गट विकास अधिकारी यांच्या अधिपत्याखाली पंचायत समितीमध्ये काम करतील.

(इ) वरीलप्रमाणे नियुक्त केलेल्या तांत्रिक सहाय्यकांना कामाच्या अंदाजपत्रकीय रक्कमेच्या १% (एक टक्का) या दराने कामाचा मोबदला देण्यात यावा व ही रक्कम कामाच्या अंदाजपत्रकामध्ये अंतर्भूत करावी.

(४) ग्रामपंचायतीने करावयाची कामे सुधा जर त्याची किंमत ५ लाखाचेवर असेल व ती कंत्राटदारकडून करून घेणार असल्यास ई- निविदा मागवूनच कामे करावी लागतील. जिल्हा परिषदेकडील यादीतील कंत्राटदारांकडून कामे करून घेता येतील. तसेच ग्रामपंचायत स्वतः काम करणार असल्यास व कंत्राटदार नेमणार नसल्यास खरेदी करावयाच्या मटेरियलच्या प्रत्येक बाबीसाठी जर Procurement ची किंमत रु.१ लाखा पेक्षा जास्त असल्यास खरेदी ई- निविदेद्वारे करावी. त्यापेक्षा कमी किंमतीची सामग्री किमान तीन कोटेशन मागवून व ISI प्रतिची खरेदी करावी.

(५) (अ) सदर योजनेतर्गत होणारी कामे चांगल्या दर्जाची व टिकाऊ घावीत यासाठी सध्या प्रधानमंत्री ग्राम सडक योजने अंतर्गत कार्यान्वयित असलेल्या राज्य गुणवत्ता समन्वयक (SQC) यांचे अधिपत्याखालील पैनेलवरील राज्य गुणवत्ता नियंत्रक (SQM) यांचेकडून संबंधित जिल्हा परिषदेच्या मुख्य कार्यकारी अधिकारी यांनी कामांची तपासणी करून घ्यावी. यासाठी जिल्हा परिषदेच्या मुख्य कार्यकारी अधिकारी यांनी राज्य गुणवत्ता समन्वयक (SQC) यांचेकडून आवश्यकतेनुसार यादी मुख्य कार्यकारी अधिकारी यांनी अंदाजपत्रकीय रकमेच्या १% (एक टक्का) या दराने घ्यावी व त्याप्रमाणे वाटप करावे. यासाठी अंदाजपत्रकामध्ये अंतर्भूत करावी. सदर यंत्रणेकडून मोबदला देण्यात याच व ही रक्कम कामाच्या अंदाजपत्रकामध्ये अंतर्भूत करावी. सदर यंत्रणेकडून कामाच्या विविध टप्प्यावर तपासणी करण्यात येईल. जिल्हा परिषदेच्या मुख्य कार्यकारी अधिकारी यांनीही अचानकपणे यापैकी कोणत्याही कामाची तपासणी करावी.

(ब) वरील परिच्छेदामध्ये नमूद केल्यानुसार कामाची तपासणी करताना सदर कामे अंदाजपत्रकाप्रमाणे करण्यात येत आहेत याची संबंधितांनी खात्री करावी. तसेच आवश्यकता भासल्यास कामांच्या नमुन्यांची प्रयोगशाळेतही चाचणी करता येईल.

(क) वरीलप्रमाणे उरलेल्या टप्प्यानुसार या यंत्रणेकडून गुणवत्ता तपासणी होवून कामाचे दर्जाबाबत प्रमाणित केल्याशिवाय कंत्राटदारांची बिले अदा करता येणार नाहीत. तपासणी यंत्रणेने तपासणी केलेल्या कामांबाबतचे अहवाल संबंधित जिल्हा परिषदेच्या मुख्य कार्यकारी अधिकाऱ्यांकडे सादर करण्यात येतील व सदर अहवालांची तपासणी झाल्यानंतर संबंधित कामांची देयके मंजूर करण्यात येतील.

(ड) सदर कामांबाबत जनतेच्या तक्रारी उद्भवल्यास संबंधित जिल्हा परिषदेच्या कार्यकारी अभियंता (बांधकाम) यांनी समक्ष जागेवर तक्रारीची शहानिशा करावी किंवा स्वतंत्र गुणवत्ता नियंत्रकाकडून फेरतपासणी करावी. जर कामाचा दर्जा निकृष्ट आढळून आल्यास संबंधित तपासणी यंत्रणा जबाबदार राहील.

(६) वर परिच्छेद ३ (ई). मध्ये नमूद केलेली १% रक्कम व ५ (अ) येथे नमूद केलेली १% रक्कम या दोन्ही रक्कम संबंधित कामाच्या अंदाजपत्रकामध्ये अंतर्भूत असतील व या रक्कम शासन स्तरावरून प्रत्येक कामासाठी मंजूर होणाऱ्या निधीमध्ये समाविष्ट असतील. कोणत्याही परिस्थितीत शासन स्तरावरून प्रत्येक कामासाठी मंजूर केलेल्या निधीपेक्षा जास्त रक्कम देय होणार नाही.

७) सर्व कामे मुदतीमध्ये पूर्ण होतील यादृच्छीने मुख्य कार्यकारी अधिकारी यांनी नियंत्रण ठेवावे व कामाचे पुर्णत्वाचे दाखले व उपयोगिता प्रमाणपत्र मुख्य कार्यकारी अधिकारी यांनी महालेखापाल, विभागीय आयुक्त व शासनास सादर करावेत.

२. ग्राम पंचायत, पंचायत समिती व जिल्हा परिषदेअंतर्गत बांधकामाच्या विविध कामासाठी राज्य शासनाने एक मार्गदर्शिका निर्गमित केलेली असून ती मार्गदर्शिका राज्य शासनाच्या वेबसाईटवर उपलब्ध आहे. त्याचा देखील आवश्यकतेनुसार वापर करण्यात याचा व कामाची देखरेख करताना ज्या सूचना दिलेल्या आहेत त्याचे काटेकोरपणे पालन करावे.

महाराष्ट्र शासन निर्णय शासनाच्या www.maharashtra.gov.in वेबसाईटवर उपलब्ध

३. सदर शासन निर्णय शासनाच्या www.maharashtra.gov.in वेबसाईटवर उपलब्ध करण्यात येत असून त्याचा संगणक सांकेतांक क्र.२०११११५०५४९००१ असा आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नांवाने,

(दि.ग.मोरे)

उप सचिव, महाराष्ट्र शासन.

प्रत -

मा.राज्यपाल, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.

मा.मुख्यमंत्री, महाराष्ट्र राज्य, मंत्रालय, मुंबई.

मा.उपमुख्यमंत्री, महाराष्ट्र राज्य, मंत्रालय, मुंबई.

मा.मंत्री (सर्व), महाराष्ट्र राज्य, मंत्रालय, मुंबई.

मा.राज्यमंत्री (सर्व), महाराष्ट्र राज्य, मंत्रालय, मुंबई.

मा.अध्यक्ष, जिल्हा परिषद (सर्व)

मा.विधानसभा / विधान परिषद सदस्य (सर्व), विधानमंडळ, मुंबई.

मुख्य सचिव, महाराष्ट्र राज्य, मंत्रालय, मुंबई.

अतिरिक्त मुख्य सचिव / प्रधान सचिव / सचिव, सर्व मंत्रालयीन विभाग, मंत्रालय, मुंबई.

प्रधान सचिव, नियोजन विभाग / वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई.

महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता) महाराष्ट्र राज्य, मुंबई / नागपूर.

महालेखापाल (लेखा परीक्षा) महाराष्ट्र राज्य, मुंबई / नागपूर.

विभागीय आयुक्त (सर्व)

जिल्हाधिकारी, जिल्हा (सर्व)

मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद (सर्व)

मुख्य लेखा व वित्त अधिकारी, जिल्हा परिषद (सर्व)

मुख्य लेखा परीक्षक, स्थानिक निधी लेखा, कोकण भवन, नवी मुंबई.

उपमुख्य लेखा परीक्षक, स्थानिक निधी लेखा, नवी मुंबई, पुणे, नाशिक, औरंगाबाद, नागपूर,

अमरावती.

सर्व सह सचिव / उप सचिव / विकाा / अवर सचिव / कार्यासन अधिकारी, ग्राम विकास व जलसंधारण विभाग.

निवड नस्ती, का.क्र.पं.रा.८, ग्राम विकास व जलसंधारण विभाग.